

Risker och möjligheter

Tidigt i ett projekt, till exempel i anbudsskedet, genomförs ofta en så kallad risk- och möjlighetsanalys. För en produktionsledare är det en viktig förutsättning, och ett stöd inför kommande verksamhet, att få medverka i denna analys.

Det händer att en risk- och möjlighetsanalys utmynnar i att entreprenadföretaget väljer att inte gå in i projektet. Om riskerna är för stora i förhållande till företagets möjligheter att göra ett bra arbete/resultat bedöms det inte vara någon idé att ens lämna anbud.

En risk kan bli en möjlighet!

- Det är viktigt att inte enbart fokusera på risker.
- Möjligheterna måste också beaktas.

Vanliga områden att basera risk- och möjlighetsanalys kring inför ett bygg- eller anläggningsprojekt:

- Marknad.
- Varumärke.
- Beställare.
- Avtal.
- Miljö.
- Myndigheter/grannar.
- Resurser/kompetens.
- Tider.
- Kalkylsäkerhet.
- Metodval.
- Arbetsmiljö.
- UE/inköp.
- Trafik.
- Geoteknik/radon/vatten.

Metodik

Arbetsättet vid risk- och möjlighetsanalysen är följande:

1. Identifierad risk noteras.
2. En rubrik sätts på den risk som noterats.
3. Gradering utifrån *sannolikhet* samt *verkan* om risken inträffar.

Ju fler i den tilltänkta organisationen som medverkar när analysen genomförs desto bättre resultat. Viktigt att den upprättade analysen regelbundet "stäms av" under produktionens gång. Lämpligt att detta sker i samband med det regelbundna prognosarbetet i projektet eftersom kvarstående risker bör kostnadsbeaktas.

Risktal

Gradering sker utifrån en poängsättning (1-5) för sannolikhet att risken inträffar respektive för hur stor eller allvarig verkan blir om risken inträffar.

Risktalet fås genom att graderingssiffrorna för *sannolikhet* respektive *verkan* multipliceras med varandra. Högsta möjliga risktal blir då 25 (5x5) medan lägsta risktalet är 1 (1x1).

Ju större risktal desto viktigare att hantera och försöka förhindra att den analyserade risken inträffar.

Sannolikhet 1 = osannolik ▼ 5 = stor	Verkan 1 = liten ▼ 5 = stor
Vid sannolikhet x verkan = risktal (vid risktal > 5 föreslå åtgärd-handlingsplan)	

Risk / Möjlighet	Risknivå			Värde	Åtgärd	Ansvarig
	Sannolikhet	Verkan	Risktal			

”Riskanalys”

- Risken för eventuella fel inom produktionen / utförandet, kan vara förorsakat av och går troligen att finna i brister i och inom:
 - engagemang
 - omsorg
 - information / ansvar
 - ledarskap
 - noggrannhet i utförandet
 - kompetens
 - erfarenhet
 - interna rutiner o system
 - ej vedertagna o beprövade metoder
 - ej beprövat inbyggt material
 - förändrade krav på material
 - tid
 - val av arbetssätt
 - motivation / belöningsystem
 - val av entreprenadform
 - beställarens krav på utförandet / handlingar
 - målsättningar för projektet
 - resurser
 - projektorganisationen

Åke Tell